

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 7908214601
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7908214601.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mesto Trebišov, M.R. Štefánika 862/204, 075 01 Trebišov, IČO: 00 331 996, zastúpeného Prof. JUDr. Petrom Vojčíkom, CSc., advokátom so sídlom Rázusova 13, 040 01 Košice, proti žalovanému Občianskemu združeniu za zveľadenie parku grófa Andrášiho, so sídlom Škultétyho 1880/7, Trebišov, IČO: 35 544 511, o určenie neplatnosti odstúpenia od nájomnej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 10C/154/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. decembra 2017 sp. zn. 11Co/405/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný m á voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 21. januára 2016 č. k. 10C/154/2008-269 (v poradí druhým) návrh zamietol (I. výrok) a vyhradil si rozhodnutie o trovách konania po právoplatnosti rozsudku vo veci samej (II. výrok). Rozsudok okresného súdu č. k. 10C/154/2008-166 zo dňa 06.11.2012 (v poradí prvý) Krajský súd v Košiciach zrušil uznesením č. k. 2Co/105/2013-212 zo dňa 06.02.2014 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

1.1. Z dôvodov (druhého) rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že predmetom konania začatého dňa 17.09.2008 bolo po pripustení zmeny žaloby určenie neplatnosti odstúpenia odporcu (od 01.07.2016 žalovaného, pozn. dovolacieho súdu) od nájomnej zmluvy zo dňa 12.11.2002 v znení jej dodatkov, doručeného navrhovateľovi (od 01.07.2016 žalobcovi, pozn. dovolacieho súdu) dňa 26.08.2008 a odstúpenia žalovaného od nájomnej zmluvy zo dňa 12.11.2002 v znení jej dodatkov vykonaného listom zo dňa 02.09.2010, doručeným žalobcovi dňa 03.09.2010.

1.2. Okresný súd konštatoval, že doplnil dokazovanie v intenciách zrušujúceho uznesenia; zaoberal sa predovšetkým otázkou naliehavosti právneho záujmu v súvislosti s už prebiehajúcim konaním o náhradu škody. Po zhodnotení vykonaného dokazovania a citácii § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) žalobu zamietol pre neexistenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, preto žalobu už vecne nepreskúmal.

1.3. Súd prvej inštancie zdôraznil povinnosť žalobcu preukázať naliehavý právny záujem na určení

právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu, preventívny charakter určovacej žaloby (eliminácia stavu ohrozenia alebo porušenia práva, keď k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť iným spôsobom) aj jej uplatnenie v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky zodpovedá obsahu a povahe príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov medzi účastníkmi.

1.4. Žalobca podľa súdu prvej inštancie sám potvrdil neexistenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti odstúpení žalovaného od nájomnej zmluvy zo dňa 12.11.2002 tým, že dňa 29.06.2011 od tejto nájomnej zmluvy sám odstúpil.

1.5. Súd prvej inštancie poukázal na obsah spisu Okresného súdu Trebišov sp. zn. 12C/165/2012, kde je predmetnom konania náhrada škody uplatnená žalovaným. Žalobca musel preukázať, prečo by mal mať naliehavý záujem na osobitnom určení neplatnosti odstúpenia od zmlúv, ktorý musí súd skúmať pred rozhodnutím v konaní o náhradu škody ako prejudiciálnu otázku. Zdôvodnenie naliehavého právneho záujmu tým, že odstúpenie žalovaného je bezdôvodné a z toho dôvodu aj neplatné, nie je právnou argumentáciou pre skonštatovanie naliehavosti právneho záujmu (čo je konštatované v uznesení Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/105/2013).

2. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 20. decembra 2017 č. k. 11Co/405/2016-298 rozsudok okresného súdu napadnutý odvolaním žalobcu potvrdil (prvý výrok) a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (druhý výrok).

2.1. Odvolací súd s poukazom na § 470 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) uviedol, že súd prvej inštancie rozhodoval a odvolanie bolo podané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Odvolací súd nezistil nesprávnu aplikáciu alebo výklad právneho predpisu (§ 80 písm. c/ OSP) ani existenciu ďalších žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov, preto rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil stotožniac sa s jeho dôvodmi, na ktoré odkázal (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

2.2. Na zdôraznenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, aj vzhľadom na námietky žalobcu a argumenty uvedené v jeho odvolaní odvolací súd uviedol, že neosvedčenie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je samostatným a prvoradým dôvodom zamietnutia určovacej žaloby. Pokiaľ súd zamietne určovaciú žalobu podľa ust. § 80 písm. c/ OSP, je vylúčené, aby sa súčasne zaoberal meritom veci a žalobu preskúmal po vecnej stránke.

2.3. V rozsiahlej judikatúre súdov k otázke naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe v zmysle ust. § 80 písm. c/ OSP účinného do 30.06.2016 a v už ustálenej rozhodovacej praxi sa opakovane zdôrazňuje, že nevyhnutným predpokladom prípustnosti určovacej žaloby je preukázanie právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý musí byť naliehavý. Podľa Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016 sa tento predpoklad vyžadoval aj u žalôb o určení neplatnosti právneho úkonu, akou je aj žaloba v prejednávanej veci. Vo všeobecnosti platí, že naliehavý právny záujem je daný vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo právny vzťah, na ktorom je zúčastnený, alebo ak by sa jeho právne postavenie bez požadovaného určenia stalo neistým. Existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení môže byť daná aj vtedy, keď určenie existencie práva alebo právneho vzťahu, o ktoré v konaní ide, priaznivo (prípadne nepriaznivo) ovplyvní právne postavenie žalobcu voči žalovanému. Toto priaznivé (nepriaznivé) ovplyvnenie môže spočívať nielen v odstránení spornosti či neistoty právneho postavenia žalobcu voči žalovanému (vo vzťahu k predmetu sporu), ale aj v založení možnosti uplatnenia vlastného (zo zákona, prípadne zo záväzkového vzťahu) vynúiteľného práva voči žalovanému k predmetu určenia (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/56/2009 z 22.09.2010).

2.4. Existenciu naliehavého právneho záujmu musí v konaní preukázať žalobca. Naliehavý právny záujem musí existovať (byť preukázaný) nielen v čase začatia konania, ale aj v čase vyhlásenia rozsudku (§ 154 ods. 1 OSP, od 01.07.2016 § 217 ods. 1 CSP), inak musí súd žalobu zamietnuť. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním žaloby a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu teda predpokladá posúdenie, či je podaná žaloba vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Určovacia žaloba má preventívny charakter, preto bude opodstatnená najmä v

prípadoch, keď k porušeniu práva ešte nedošlo. Ochrana už porušeného práva môže žalobca dosiahnuť priamo žalobou na plnenie. Určovací žaloba podľa § 80 písm. c/ OSP nie je spravidla opodstatnená a prípustná tam, kde sa možno domáhať ochrany žalobou na splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b/ OSP, taktiež v prípade, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie sporného obsahu daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je alebo nie je právny vzťah alebo právo, alebo aj v prípade, ak má žalobca inú možnosť, ako odstrániť vzniknutú neistú situáciu v danom právnom vzťahu účastníkov. V takých prípadoch totiž určovací žaloba spornosť nerieši (neodstraňuje), neslúži potrebám praktického života, ale vedie len k zbytočnému rozmnožovaniu súdnych sporov. Iba ak určovací žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. MCdo 76/2002, 3Cdo/112/2004, 1Cdo/91/2006, 4Cdo/136/2009, 5MCdo/22/2010, 4Cdo/111/2008 a ďalšie).

2.5. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie prvoradú otázku sporu, či žalobca má na požadovanom určení neplatnosti odstúpení žalovaného od nájomnej zmluvy naliehavý právny záujem, vyriešil v súlade so zákonom a vyššie uvedenými zásadami ustálenými v súdnej praxi. Aj podľa odvolacieho súdu sa rozhodnutím o žalobe (s určeným predmetom konania) nevyrieši celý obsah sporného vzťahu strán sporu ani sa nepredídne prípadným ďalším sporom, keďže je zrejmé, že sporné nároky v právnom vzťahu strán sporu sú riešené v ďalšom súdnom spore vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 12C/165/2010 (o náhradu škody, investícií vynaložených do predmetu nájmu a ďalšie nároky na plnenie vyplývajúce z nájomného vzťahu založeného nájomnou zmluvou v znení jej dodatkov, resp. zo zodpovednostného vzťahu medzi sporovými stranami uplatnené žalovaným voči žalobcovi). Tvrdenia žalobcu a jeho úvahy, že rozhodnutím v danej veci by sa predišlo tomuto sporu o náhradu škody, resp. že by odpadol dôvod tohto konania označil odvolací súd za ničím nepodložené a nepreukázané. Podľa odvolacieho súdu rozhodnutie v prejednávanej veci nemá zásadný význam pre rozhodnutie v spore vedenom pod sp. zn. 12C/165/2010 a na posúdenie nárokov uplatnených žalobou na plnenie.

2.6. Pokiaľ žalobca naliehavý právny záujem na určení neplatnosti písomného odstúpenia žalovaného od nájomnej zmluvy odôvodňoval obavou z možného ohrozenia svojich práv a potrebou vyriešenia medzi stranami spornej otázky, či došlo alebo nedošlo k porušeniu právnych povinností či neplneniu zmluvných povinností z jeho strany (ktoré boli dôvodom odstúpenia žalovaného od nájomnej zmluvy) a aby nebol vystavený ujme spočívajúcej v možnom uplatňovaní nárokov na náhradu škody zo strany žalovaného, podľa odvolacieho súdu ani tieto dôvody nemôžu právne obstať ako okolnosti preukazujúce existenciu naliehavého právneho záujmu na určení osobitným rozhodnutím súdu, že odstúpenie žalovaného od nájomnej zmluvy je neplatné. Súd prvej inštancie v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení č. k. 2Co/105/2013-212 správne tieto skutkové okolnosti nepokladal za právne relevantné a poukázal na spor vedený medzi stranami (v opačnom procesnom postavení) na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 12C/165/2010, v ktorom sporné otázky budú skúmané (a posudzované) prejudiciálne (čo napokon aj potvrdzuje žalobca v odvolaní, v ktorom uvádza, že otázky plnenia či neplnenia si zmluvných povinností strán vyplývajúcich z nájomnej zmluvy boli súdom už podrobne skúmané v uvedenom spore so záverom, že žalobca neporušil žiadnu zmluvnú povinnosť). Odvolací súd poukázal na to, že posúdenie dôvodnosti žaloby o splnenie povinnosti podanej v spore sp. zn. 12C/165/2010 nepochybne zahŕňa prejudiciálne posúdenie okrem iných (pre rozhodnutie významných) aj spornej otázky plnenia či neplnenia si právnych povinností zmluvných strán v nájomnom vzťahu ako jedného z predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, príp. ďalších nárokov vyplývajúcich zo zmluvného či zodpovednostného vzťahu, ktorú otázku žalobca mienil riešiť určujúcim rozhodnutím vydaným v tomto spore v záujme odstránenia tvrdenej objektívnej právnej neistoty.

2.7. Odvolací súd tiež uviedol, že určenie (ne)platnosti odstúpenia žalovaného od nájomnej zmluvy zo dňa 12.11.2002 v znení jej dodatkov č. 1 a 2 má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu existencie či neexistencie práva a nájomného vzťahu medzi stranami sporu založeného nájomnou zmluvou, resp. jeho zániku. V situácii, keď aj samotný žalobca od nájomnej zmluvy odstúpil listom z 29.06.2011, t. j. následne po písomnom odstúpení žalovaného napadnutými právnymi úkonmi z 26.08.2008 a 02.09.2010, pričom platnosť odstúpenia žalobcu od nájomnej zmluvy v tomto spore by súd nemal (ani nemohol) posudzovať a riešiť, pretože taký nárok nie je predmetom tohto konania (aj keď žalobca v odvolaní celkom nenáležite a v zjavnom rozpore s procesným predpisom tvrdí opak) - tvrdený

stav ohrozenia práva žalobcu a právna neistota v jeho právnom postavení, resp. v právnom vzťahu so žalovaným podľa názoru odvolacieho súdu sa samotným vyriešením predbežnej otázky (platnosti odstúpenia žalovaného od nájomnej zmluvy) účinne a definitívne neodstráni. Za týchto skutkových okolností prejednávanej veci (posúdiac ich podľa stavu existujúceho v čase rozhodnutia) je odôvodnený záver, že rozhodnutie súdu o podanej určujúcej žalobe by neriešilo celý obsah sporného vzťahu medzi stranami, nevytvorilo by pevný základ pre usporiadanie sporných práv v ich právnom vzťahu a podaná žaloba preto nie je správne zvoleným prostriedkom ochrany práv žalobcu.

2.8. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, žiadne trovy preukázateľne nevznikli, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie namietajúc odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) rozporoval záver súdov nižších inštancií o neexistencii jeho naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Nesúhlasil s odvolacím súdom, že rozhodnutie v prejednávacom spore nevytvára pevný právny základ pre strany a vedie k zbytočnému rozmnožovaniu súdnych sporov, keď otázka neplatnosti odstúpenia žalovaného od nájomnej zmluvy a námietky žalobcu budú prejudiciálne riešené v konaní okresného súdu sp. zn. 12C/165/2010 o zaplatenie 3.000.000,- eur požadovaných žalovaným ako žalobcom. Žalovaný uvedenú úhradu požaduje žalobou zo dňa 31.08.2010 z titulu odstúpenia od nájomnej zmluvy zo dňa 12.11.2002 a jej dodatkov v zmysle § 420 a § 667 OZ. Otázka prejednávaná v posudzovanom prípade má podľa dovolateľa význam pre rozhodnutie v spore sp. zn. 12C/165/2010. Vyhovením žalobe dovolateľa o neplatnosť odstúpenia od zmluvy by sa predišlo odvráteniu žaloby o náhradu škody. Súd rozhodujúci vo veci sp. zn. 12C/165/2010 bude mať vyriešenú otázku platnosti odstúpenia žalovaného od nájomnej zmluvy. Podľa dovolateľa je preto možné uzavrieť, že má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odstúpenia žalovaného od nájomnej zmluvy, lebo je v rozpore s hmotným právom a v dohode medzi účastníkmi nebolo upravené (nesprávne právne posúdenie veci).

3.2. Žalobca tiež uviedol, že on nárok na plnenie nemôže uplatniť, ale uplatneniu nároku na plnenie žalovaným možno predísť touto žalobou a rozhodnutím vo veci (R 24/1995 a iné). Dovolateľ žalobu o neplatnosť zmluvy podal v r. 2008, žalovaný podal žalobu na plnenie v r. 2010. Žalobca od nájomnej zmluvy odstúpil pre neplnenie povinností žalovaným. Súd si v konaní musí predbežne riešiť aj (ne)platnosť odstúpenia od zmluvy žalobcom. Žalovaný tvrdil neplatnosť nájomnej zmluvy, ale odstúpiť možno iba od zmluvy platnej. Dovolateľ je presvedčený, že jeho žaloba by nebola po práve iba v prípade, ak by si žalovaný uplatňoval plnenie z iného titulu ako je odstúpenie od nájomnej zmluvy a jej dodatkov.

3.3. Dovolateľ zopakoval svoje tvrdenia, že samotná nájomná zmluva bola schválená uznesením mestského zastupiteľstva, ale dodatky k nej nie. V zmysle rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Odo/21/2002 aj NS ČR sp. zn. 30Cdo/3598/2006 je starosta pri zastupovaní obce navonok viazaný rozhodnutím obecného zastupiteľstva.

4. Dňa 09.01.2019 bolo súdu prvej inštancie doručené podanie dovolateľa, označené ako doplnenie dovolania zo dňa 16.03.2018 proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20.12.2017 sp. zn. 11Co/405/2016, obsahujúce ďalšiu argumentáciu dovolateľa. Dovolací súd s poukazom na § 434 CSP, podľa ktorého dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania na obsah tohto podania, doručeného žalovanému, pri svojom rozhodovaní neprihliadal (žalobcovi uplynula lehota na podanie dovolania dňa 12.04.2018).

5. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu zdôraznil mimoriadnosť tohto opravného prostriedku a skutočnosť, že nie sú naplnené podmienky jeho prípustnosti. V dovolaní nie je jednoznačne nastolená zásadná právna otázka, na ktorej mal odvolací súd založiť svoje rozhodnutie a ktorú mal posúdiť odchyľne od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. S odkazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/158/2017 uviedol, že pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, nevymedzí právnu otázku a neoznačí rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré riešia právnu otázku inak, ako ju riešil odvolací súd, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na

predpokladoch alebo domnienkach (ktorú otázku a ktorú rozhodovaciu prax mal dovolateľ na mysli). Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa žalovaného v súlade s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu (napr. rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/110/2009, 5Cdo/31/2011, 5Cdo/125/2007, R 17/1972), je jasné, zrozumiteľné a riadne odôvodnené.

5.1. V závere vyjadrenia žalovaný uviedol, že žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti odstúpenia žalovaného od nájomnej zmluvy za situácie, keď ako uvádza a nespochybňuje, od nájomnej zmluvy sám odstúpil. Žalobcom požadované určení neplatnosti odstúpenia žalovaného od zmluvy by tak nemohlo predstavovať preventívny a účinný prostriedok riešenia žalobcovho právneho postavenia, čo v bode 17. rozsudku konštatuje aj odvolací súd. Žalovaný potom navrhol odmietnutie dovolania s priznaním náhrady trov dovolacieho konania žalovanému.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP, ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP).

8. Uplatnenie dovolacích dôvodov je plne v dispozícii strán konania. Zákon kladie na ich vymedzenie prísne kvalitatívne nároky, čo súvisí aj s požiadavkou povinného zastúpenia. V preskúmvanej veci dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

10. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) namietal odklon odvolacieho súdu v riešení existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolací súd v tejto súvislosti ale konštatuje, že prípustnosť dovolania dovolateľ riadne nešpecifikoval, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom neuviedol (konkrétne) právnú

otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedol ako ju riešil odvolací súd ani to, ako mala byť (konkrétna) právna otázka správne riešená. Žalobca (dovolateľ) v súvislosti s týmto dovolacím dôvodom de facto iba vo všeobecnosti namietal vadu právneho posúdenia veci odvolacím súdom, čo nemožno považovať za riadne uplatnenie (zdôvodnenie) prípustnosti dovolania. Na základe argumentácie a formulácií obsiahnutých v dovolaní žalobcu nie je možné posúdiť, vyriešenie akej právnej otázky (či akých právnych otázok), pri ktorej (ktorých) riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, žalobca namieta. Inak povedané, v prejednávanom spore žalobca v dovolaní nevymedzil žiadnu právnu otázku, v súvislosti s ktorou sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach.

11. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzil právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach o tom, ktorú konkrétnu otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017 a 3Cdo/28/2017).

12. Dovolací súd pripomína, že iba samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu a jednoduché spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia resp. prístupu k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

13. Z uvedených dôvodov dovolací súd rezumuje, že dovolanie žalobcu nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Najvyšší súd preto, zistiac danosť dôvodov pre odmietnutie dovolania v zmysle § 447 písm. f/ CSP, dovolanie žalobcu odmietol.

14. Dovolací súd žalovanému ako úspešnému v dovolacom konaní priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.